

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team: Team Beheer
Behandelaar: J. Scheffers
Telefoonnummer: 0615391521

Vorstelnr.
Barneveld, 10 juni 2024
Portefeuillehouder: M.H.J. Pluimers-Foeken

Onderwerp: Plan van aanpak bomenbeleidsplan

Gevraagde beslissing:

1. Akkoord te gaan met het plan van aanpak bomenbeleidsplan.
2. Het plan van aanpak ter kennisgeving aan te bieden aan de gemeenteraad.

1. Inleiding

In de programmabegroting 2023 is besloten tot het financieren van een projectleider voor de realisering van een bomenbeleidsplan. Dit komt voort uit het coalitieakkoord 2022-2026 waarin het realiseren van een bomenbeleidsplan is opgenomen. De gemeente Barneveld heeft hiervoor een door het college goedgekeurde aanbesteding uitgezet waarin hoofddoelstellingen zijn bepaald. De hoofddoelstellingen kunt u lezen in het plan van aanpak. Op dit moment is er nog geen vastgesteld bomenbeleid. Met het bomenbeleidsplan willen wij een toekomstvisie opstellen om het bomenbestand van de gemeente te beschermen en behouden.

2. Beoogd effect

Eind 2025 is het bomenbeleidsplan opgeleverd en vastgesteld, waarmee het bomenbeleid binnen de gemeente voor de komende 50 jaar vastgelegd, gemonitord en waar nodig bijgestuurd wordt.

Eind februari 2026 is een boombeheerplan opgeleverd, inclusief uitvoeringsprogramma en financiële onderbouwing.

3. Argumenten

1.1 Het plan van aanpak legt afspraken en het proces vast voor het opstellen van het bomenbeleidsplan voor de gemeente.

Op dit moment heeft de gemeente Barneveld nog geen bomenbeleid. Dit is nodig om bestaande bomen te beschermen en te behouden en duidelijke regels voor kap en herplant vast te stellen. Ook wordt in het bomenbeleid beschreven hoe we in de toekomst willen investeren in bomen.

2.1 De raad wil op de hoogte gehouden worden van vorderingen in het proces.

In de lange termijn agenda (LTA) is opgenomen dat de raad kennis wil kunnen nemen van het plan van aanpak.

4. Kanttekeningen

1.1 De ontwerp-omgevingsvisie is nog niet vastgesteld.

Op dit moment wordt de ontwerp-omgevingsvisie nog opgesteld. Het voorkeurscenario Omgevingsvisie is al wel door het college vastgesteld en besproken door de raadscommissie. Het team dat de ontwerp-omgevingsvisie schrijft is betrokken bij het opstellen van het bomenbeleidsplan. Zo wordt voorkomen dat er tegenstrijdigheden in de documenten komen te staan.

5. Financiën

Het opstellen van het bomenbeleidsplan is aanbesteed en gegund aan Pius Floris Boomverzorging b.v. De opdracht is aan hen gegund voor een bedrag van €160.000 exclusief BTW. Dit past binnen het beschikbare en geaccordeerde budget.

6. Participatie en communicatie

A) Participatie

Om tot een breed gedragen bomenbeleidsplan te komen is (inwoners-)participatie een belangrijk onderdeel van het proces. Uit de participatiemeter die gemeente Barneveld hanteert, blijkt dat het project een cijfer 3.3 scoort op de participatieladder. Hierbij is uitgegaan van het participatieniveau voor het opstellen van het beleid. Voor de uitvoering wordt een nieuw participatieplan opgesteld. Hoe belanghebbenden participeren, staat omschreven in het plan van aanpak (bijlage 1).

B) Communicatie

Communicatie speelt een belangrijke rol in het proces. Veel verschillende externe en interne belanghebbenden hebben met het nieuwe bomenbeleidsplan te maken krijgen. Het communicatietraject staat beschreven in bijlage 1.

c) Planning

In de periode t/m november 2025 wordt het bomenbeleidsplan opgesteld. Het bomenbeleidsplan inclusief gekozen scenario is in december 2025 vastgesteld door de raad. Het boombeheerplan en uitvoeringsplan worden in februari 2026 vastgesteld. De uitgebreide planning staat beschreven in bijlage 1.

7. Vervolgstap

Na de goedkeuring van het plan van aanpak door het college wordt de analyse fase van het proces opgestart. Hierbij wordt o.a. de gebiedsscan van de hele gemeente op wijk-/dorpsniveau uitgevoerd, gesprekken met stakeholders (intern en extern) gevoerd en wordt het huidige bomenbestand geanalyseerd.

8. Bijlagen

- Bijlage 1: Plan van aanpak bomenbeleidsplan

Bomenbeleidsplan- en boombeheerplan

Plan van Aanpak

Opdrachtgever	Gemeente Barneveld
Versie:	1
Datum:	Juni 2024
Opdrachtnemer:	Pius Floris Boomverzorging Veenendaal Nieuweweg-Noord 255, 3905 LW Veenendaal

Inhoud

Inleiding	3
Doelstelling.....	3
Methodiek.....	4
Resultaat en planning.....	5
Participatie- en communicatieplan	6

Inleiding

Veel inwoners van de gemeente Barneveld voelen zich betrokken bij de bomen in hun buurt. De groene omgeving wordt door inwoners hoog gewaardeerd. Groen en met name bomen zijn belangrijk om de woonomgeving leefbaar te houden en vitale woonwijken te creëren. Bomen dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Ze zuiveren de lucht en het water in hun omgeving en zorgen voor verkoeling. Bomen verhogen de biodiversiteit en zijn een belangrijk leefgebied voor plant- en diersoorten.

Om bomen te beschermen en behouden is het goed om beleid en beheer voor de toekomst vast te leggen. In het coalitieakkoord 2022-2026 is daarom opgenomen dat er een bomenbeleidsplan en een boombeheerplan wordt opgesteld.

Doelstelling

Bomenbeleidsplan

Het bomenbeleidsplan is voor 50 jaar vastgesteld, wordt gemonitord en waar nodig bijgesteld.

Op deze manier willen we het bomenbestand van de gemeente beschermen en behouden. 50 jaar betreft een beperkt tijdspad in de leeftijd van een boom. Beleid voor een dergelijk lange periode is nodig om zo impact te hebben en het bomenbestand te ontwikkelen. Door monitoring en bijsturing, kan tussentijds gestuurd worden wanneer onvoorziene zaken als nieuwe ziekten en plagen de doelstelling onbereikbaar maken.

Met dit bomenbeleid geven we duidelijkheid en toekomstgericht beleid omtrent bomen. Bovendien zorgt het bomenbeleidsplan ervoor dat nieuwe wijken met voldoende groen aangelegd worden en dat dit groen toekomstbestendig geplant wordt. Hiermee gaan we zorgvuldig om met de financiële middelen en voorkomen we kapitaalvernietiging.

Het bomenbeleidsplan wordt juridisch verankert door een aanpassing van de APV of een bomenverordening.

Subdoelstellingen

De hoofddoelstelling van het bomenbeleidsplan wordt aangevuld door verschillende subdoelstellingen waarmee beleid geschreven wordt dat invulling geeft aan:

- Het behouden van bomen;
- Klimaatadaptatie en het vergroten van de biodiversiteit;
- Een passende groeiplaats voor elke boom;
- Het bouwen van leefbare groene wijken;
- Maatschappelijk draagvlak;
- Een planning en financiële onderbouwing voor het boombeheer(-plan) en uitvoeringsplan.

Beheerplan en uitvoeringsplan

Op basis van het bomenbeleidsplan wordt een boombeheerplan met realistisch boombeheerplan en uitvoeringsplan geschreven. Dit boombeheerplan draagt bij aan het veilig behouden en ontwikkelen van het bestaande bomenbestand waarbij dit ook financieel en juridisch verankerd wordt. Volgens planning wordt dit boombeheerplan begin 2026 aan de gemeente opgeleverd en door het college vastgesteld.

Methodiek

Het bomenbeleidsplan wordt geschreven volgens een beproefde methode, te weten:

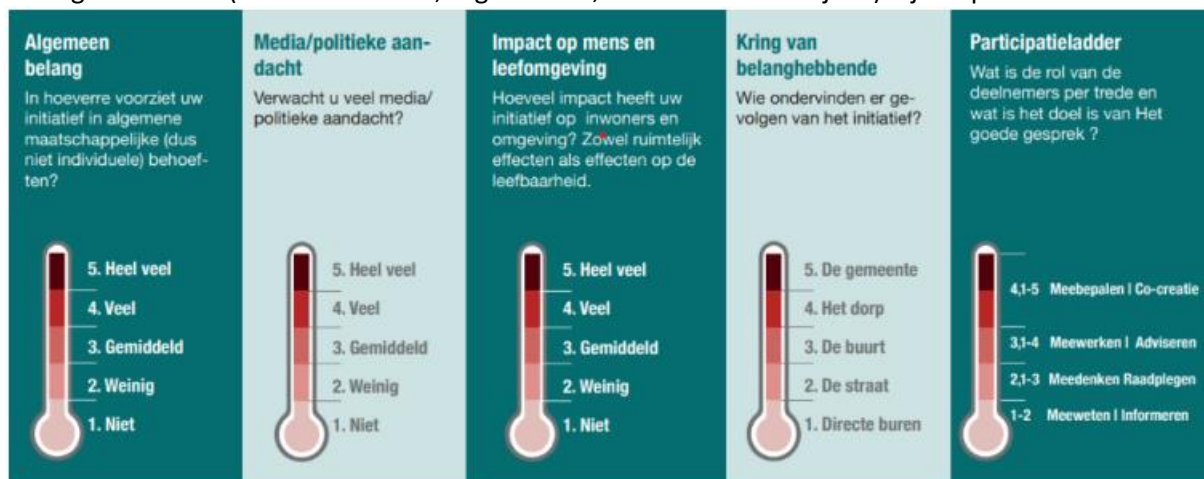

Participatie en communicatie (plan)

Om tot een breed gedragen bomenbeleidsplan te komen is (inwoners-)participatie een belangrijk onderdeel van het proces. Uit de participatiemeter die gemeente Barneveld hanteert, blijkt dat het project een cijfer 3.3 scoort op de participatieladder (zie figuur 1). Hierbij is uitgegaan van het participatieniveau voor het opstellen van het beleid. Voor de uitvoering wordt een nieuw participatieplan opgesteld. De participatietrede is op de volgende manier berekend:

- Algemeen belang: cijfer 3: De behoeften aan groen zijn maatschappelijk groot, voor individuen kan dit sterk verschillen;
- Media/politieke aandacht: cijfer 3: De politiek zal aandacht hebben voor het nieuwe beleid/de media in mindere mate;
- Impact op mens en leefomgeving: cijfer 2: Het beleidsplan heeft weinig invloed op de leefomgeving.
- Kring van belanghebbenden: cijfer 5: Het bomen beleidsplan wordt vastgesteld voor de gehele gemeente.

Dit houdt dat het bomenbeleidsplan door middel van meewerken-adviseren tot stand moet komen; trede 3 van de participatieladder. Op verschillende momenten in het proces, worden belanghebbenden (o.a. ambtenaren, organisaties, inwoners en bedrijven) bij het proces betrokken.

Figuur 1: participatiemeter

Belanghebbenden

Aan het begin van het proces worden de belanghebbenden inzichtelijk gemaakt, inclusief de belangen, problemen en kansen.

Participatiemomenten

Op de volgende momenten vindt er participatie plaats:

- Tijdens de analysefase:
 - Hierbij wordt informatie opgehaald bij zowel interne als externe belanghebbende. De vergaarde informatie wordt gebruikt bij het vormgeven van de visie voor het bomenbeleidsplan;
- Bij de visievorming;
 - Hierbij wordt feedback van de belanghebbenden gevraagd op de visie. De visie wordt indien nodig bijgesteld a.d.h.v. de geleverde feedback;
- Het bomenbeleid wordt beschreven in 3 scenario's:
 - De belanghebbende/participanten adviseren in het voorkeursscenario welke voorgelegd wordt aan de raad bij het vaststellen van het beleid.

Participatietreden

De volgende treden van de participatieladder worden op verschillende momenten in het proces ingezet:

- Meeweten-informereren;
- Meedenken-raadplegen;
- Meewerken-adviseren.

De verschillende participatietreden worden als volgt ingezet tijdens het proces:

- Analysefase:
 - Informeren: van de belanghebbenden over het proces;
 - Raadplegen: informatie ophalen bij de belanghebbenden over o.a. knelpunten en kansen.
- Visievorming:
 - Raadplegen: Feedback vragen van de belanghebbenden over de visie;
 - Meewerken: Het gebruiken van de feedback om de visie te verbeteren en doelstellingen op te stellen
- Strategie (Opstellen bomenbeleidsplan)
 - Meewerken: In het bomenbeleidsplan worden 3 scenario's beschreven over hoe er in de toekomst met bomen omgegaan moet worden in de gemeente. De belanghebbenden adviseren over welk scenario als voorkeur aan de raad gepresenteerd wordt.
- Planningsfase:
 - Informeren: Het boombeheerplan volgt uit het vastgestelde bomenbeleidsplan. Over de inhoud worden de belanghebbenden geïnformeerd;
 - Meewerken: belanghebbenden adviseren over het uitvoeringsplan dat volgt uit het bomenbeleidsplan.
- Uitvoeringsfase:
 - Dit is afhankelijk van het gekozen scenario van het bomenbeleidsplan. Voor de uitvoeringsfase wordt een nieuw plan van aanpak opgesteld waarin ook het participatieniveau wordt vastgesteld. Dit is geen onderdeel van de aan Pius Floris gegunde opdracht.

Zoals hierboven beschreven staat, worden de belanghebbenden tijdens iedere fase in het project op een manier bij het proces betrokken. De belanghebbenden krijgen in elke fase de mogelijkheid om mee te denken of mee te werken. Alle input van de belanghebbenden wordt middels een verantwoordingsdocument in het proces opgenomen. In het verantwoordingsdocument wordt opgenomen waarom een punt wel of niet verwerkt wordt in het bomenbeleidsplan. Deze verantwoording wordt als bijlage toegevoegd bij het bomenbeleidsplan.

Soorten belanghebbenden

Voor de belanghebbenden geldt dat er onderscheid gemaakt wordt in interne en externe belanghebbende.

Externe belanghebbenden

Onder externe belanghebbenden wordt verstaan: alle belanghebbenden die niet werkzaam zijn als ambtenaar voor de gemeente Barneveld. Denk hierbij aan inwoners van de gemeente, Geldersch landschap & Kasteelen, betrokken natuurorganisaties, Liander en vertegenwoordigers van de dorpen binnen de gemeente, zoals Plaatselijk Belangen.

Deze belanghebbenden bevragen wij met een online enquête over met name de wensen en waarden van bomen en houtopstanden die zij zien in hun dorp of wijk. Inwonerspeilingen en dorpsplannen worden hierin ook meegenomen. De uitkomst op hoofdlijnen wordt tijdens een of meerdere te organiseren bijeenkomsten (bijvoorbeeld een avondwandeling door de dorpen op locatie,

inspiratieavond etc.) nader besproken. Op deze manier willen wij zorgdragen dat alle belangen, zowel van organisaties als individuele inwoners, vertegenwoordigd zijn in het proces. Tijdens bijeenkomsten met externe belanghebbenden zijn ook interne stakeholders aanwezig. Dit zodat zij de belangen van de externe belanghebbenden kunnen vertegenwoordigen bij de bijeenkomsten van interne belanghebbende. Van de bijeenkomsten worden verslagen gemaakt, welke met de interne belanghebbenden gedeeld worden.

Interne belanghebbenden

Onder interne belanghebbenden wordt verstaan: ambtenaren van de gemeente Barneveld. Denk hierbij aan de groenbeleidsmedewerkers, werkvoorbereiders, beheerders, ontwerpers en specialisten per thema die als een flexibele schil bij het project betrokken kunnen worden. Ook de teamleiders vallen onder de interne belanghebbende. De interne belanghebbenden hebben meer belang en invloed op de inhoud van de producten. Zij zijn tenslotte de gebruikers en vakspecialist op hun vakgebied van de op te leveren producten. De input is relevant en in de regel bruikbaar. Voor de interne belanghebbenden worden een of meerdere bijeenkomsten georganiseerd, waarbij zij om input en feedback gevraagd worden betreffende het nieuwe bomenbeleidsplan. Dit tijdens verschillende fasen in het proces. De informatie en feedback welke bij sessies met de externe belanghebbenden vergaard zijn, staan bij deze bijeenkomsten centraal.

Rol van de gemeenteraad

De gemeenteraad is bij het proces betrokken door het uiteindelijke bomenbeleidsplan inclusief scenario vast te stellen (bestuurlijke goedkeuring). Er wordt zorggedragen dat het bomenbeleidsplan op de in dit Plan van Aanpak vastgestelde methode is uitgevoerd. Tijdens het proces worden de verschillende fases afgesloten met ambtelijke goedkeuring. Het plan van aanpak is ook hierbij leidend.

Communicatie

Communicatie speelt een belangrijke rol in het proces. Dit omdat veel verschillende externe en interne belanghebbenden direct of indirect met het nieuwe bomenbeleidsplan te maken krijgen. De communicatie wordt als volgt vormgegeven:

- Nieuwsbrief welke elk kwartaal uitgegeven wordt;
- Er wordt een mailadres opgesteld van waaruit de nieuwsbrief en overige communicatie verstuurd wordt;
- Er wordt een webpagina opgericht voor het bomenbeleid;
- Bij mijlpalen of belangrijke stappen in het proces (bijv. het uitzetten van een online enquête) wordt een persbericht gedeeld. Deze mijlpalen en stappen worden ook op sociale media gedeeld;
- Bij start van de analysefase wordt mailing, een krantenartikel en/of het Bewonerspanel ingezet worden om een zo groot mogelijke groep belanghebbenden te bereiken. Hierbij worden belanghebbenden benaderd om zichzelf op te geven als participant gedurende het gehele proces.
- De terugkoppeling richting de belanghebbenden zal via bijeenkomsten, nieuwsbrieven en website gegeven worden.
- Tijdens het participatietraject zal tijdens een van de bijeenkomsten of via een nieuwsbrief gevraagd worden naar de reacties op het participatieproces. Na oplevering van het bomenbeleidsplan en boombeheerplan zal tevens gelegenheid zijn om terug te kijken op het participatieproces en opgedane ervaring terug te koppelen aan het projectteam.
- Intern zal tijdens een voortgangsoverleg de ervaringen worden gedeeld en besproken.

Uitgaande communicatie vindt altijd plaats in overleg met team communicatie van de gemeente.

Resultaat en planning

Gedurende de looptijd van het project worden verschillende fasen opgeleverd die samengevoegd worden in het bomenbeleidsplan en boombeheerplan. In de onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt welke resultaten in de loop van de opdracht opgeleverd worden. Het vormgeven van een gedragen bomenbeleidsplan en boombeheerplan kost tijd. Beide plannen worden deze raadsperiode opgeleverd. Dit houdt in dat het bomenbeleidsplan uiterlijk eind 2025 opgeleverd wordt. Het bijbehorende boombeheerplan en uitvoeringsplan worden uiterlijk in februari 2026 opgeleverd. De meer planning met daarin opgenomen welke resultaten wanneer opgeleverd worden, is opgenomen in de onderstaande tabel:

Fase	Resultaat	Planning/oplevering
Analyse	Een afgeronde analyse van het bomenbestand van de complete gemeente vanuit GBI (beheersysteem)	Heden t/m kwartaal 4 2024
	Een gebiedsscan op wijk-/dorpsniveau van de gehele gemeente door NL Greenlabel	
	Een analyse van het bestaand gemeentelijk beleid, inwonerspeilingen en dorpsplannen	
	Een compleet participatieproces inclusief samenvatting	
Visie	Het bovenstaande leidt tot de visie voor het bomenbeleidsplan voor de komende 50 jaar	Kwartaal 4 2024
Strategie	Op basis van de visie zijn SMART geformuleerde doelstellingen inclusief kritieke prestatie indicatoren (KPI's) opgesteld. Waarmee we de doelstellingen meetbaar gemaakt worden.	Kwartaal 4 2024 t/m kwartaal 3 2025
	Minimaal 3 beschreven scenario's met verschillende ambitieniveau's voor het boombeleid en beheer inclusief financiële raming	
	Een digitaal dashboard, waarmee de KPI's inzichtelijk zijn voor iedereen en waarmee monitoring plaatsvindt.	
	Een bomenbeleidsplan inclusief raadsvoorstel met het door de raad gekozen voorkeursscenario	Kwartaal 4 2025
	Het bomenbeleidsplan is juridisch verankert door een aanpassing van de APV of een bomenverordening.	
Actieplan	Een boombeheerplan voor 10 jaar, inclusief financiële paragraaf.	Kwartaal 1 2026
	College-/raadsvoorstel* voor het uitvoeringsplan inclusief financiële paragraaf.	

Beslismomenten college en gemeenteraad

Wie	Wat	Wanneer
College + gemeenteraad	Bomenbeleidsplan	Kwartaal 4 2025
College	Boombeheerplan	Kwartaal 1 2026
College + (gemeenteraad)*	Uitvoeringsplan	Kwartaal 1 2026

*Afhankelijk van het gekozen scenario en de hoogte van de financiële investering.